



Steenbokstraat 10  
Postbus 4142  
7320 AC Apeldoorn

Aan Algemeen bestuur 26 juni 2013

T (055) 527 29 11  
E info@vallei-veluwe.nl  
I www.vallei-veluwe.nl

## VOORSTEL

Datum	10 juni 2013	Portefeuillehouder	V. Doorn
Documentnummer	531379	Programma	Bestuur en belasting
Projectnummer		Afdeling	Bedrijfskundige Ondersteuning
		Bijlage(n)	
Onderwerp	Heffing op lozen van grondwateronttrekkingen		

### 1. Voorstel van D&H

Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld om het lozen van grondwateronttrekkingen te belasten conform de verordening zuiveringsheffing en de verordening verontreinigingsheffing. De heffing vindt plaats met de volgende uitgangspunten:

- heffing met ingang van 1 januari 2014;
- heffing met betrekking tot lozingen voorgaande jaren vindt niet plaats;
- een ondergrens van 12.000 m<sup>3</sup> hanteren voor het opleggen van een aanslag.

Als gevolg van het invoeren van deze heffing wordt voorgesteld om in de begroting 2014 de volgende bedragen op te nemen:

- hogere belastingopbrengst € 300.000 (structureel);
- hogere salariskosten € 30.000 (structureel) t.b.v. extra werkzaamheden afdeling Vergunningen en Handhaving;

### 2. Bestuurlijke aanleiding en vraag

Binnen het bestuur van Waterschap Vallei en Veluwe zijn vragen gesteld of wij als waterschap ook heffingen op het lozen van grondwateronttrekkingen willen opleggen, temeer omdat dit door een aantal waterschappen die ook zijn aangesloten bij het GBLT al gebeurt of op de planning staat.

### 3. Bestuurlijke risico's / positionering / mandatering

De lozingen van grondwateronttrekkingen zijn afkomstig van bouwactiviteiten, infrastructurele werken en gelijkwaardige bronneringen. Kenmerkend voor deze bronneringen is het al dan niet tijdelijk de grondwaterstand verlagen. Het vrijkomende water wordt vervolgens geloosd op de riolering of op het oppervlaktewater. Het betreft niet het onttrekken van grond- of oppervlaktewater ten behoeve van de landbouw.

Om aan het beginsel 'de vervuiler betaalt' recht te doen zou de lozing van grondwater op een oppervlaktewaterlichaam en zuiveringstechnische werken belast moeten worden. Hiermee wordt het verschil in behandeling tussen de lozers van andersoortig afvalwater en grondwater ongedaan gemaakt.

In verband met de lozing van (licht) verontreinigd water worden, afhankelijk van de situatie, door het waterschap kosten gemaakt. Hierbij kan ten aanzien van directe lozingen gedacht worden aan baggeren (extra slibaanwas door ijzerhoudend water) en toezicht op naleving van de wet- en regelgeving.

Bij indirecte lozingen betreft het de kosten van transport en zuivering. Lozingen van licht verontreinigd (grond)water hebben een verhogend effect op de exploitatiekosten. De kosten kunnen via deze heffing (gedeeltelijk) worden verhaald op de veroorzakers. Ook voor deze lozingen geldt dat toezicht wordt uitgeoefend op naleving van de wet- en regelgeving.

Naast deze algemene kostenposten wordt soms het peil aangepast, vooraf of tijdens bronnering (extra) sloten gemaaid voor een betere afvoer, duikers opgeschoond, zanddeposities verwijderd of omwoeling van de bodem hersteld, overleggen bij grotere projecten gevoerd en extra toezicht uitgeoefend indien tijdelijke afdammingen worden geplaatst. Dit toezicht bestaat uit het controleren of de dam correct wordt geplaatst en verwijderd.

Het onnodig grondwater oppompen en lozen in de bodem heeft in potentie een negatief effect op het vasthouden van water om verdroging tegen te gaan. Door het invoeren van een heffing op lozingen van grondwater wordt het onnodig oppompen van grondwater minder aantrekkelijk.

Dit kan zowel door het terugbrengen van grondwater in de bodem (infiltratie) dan wel het oppompen van grondwater beperken tot wat strikt noodzakelijk is. Invoeren van heffing op lozingen van grondwater draagt op deze wijze bij aan de duurzaamheid van (grond)watersystemen.

#### Onttrekkinggegevens

Onderstaand volgt een indicatie van de grondwateronttrekkingen. Voor de herkomst van deze gegevens is gebruik gemaakt van gegevens over de jaren 2010, 2011 en een half jaar in 2012.

Totale grondwateronttrekking bedraagt circa 10.000.000 m<sup>3</sup>/jaar (voor Waterschap Vallei en Veluwe):

- Veroorzaakt door circa 600 onttrekkingen per jaar;
- Bij circa 70% van het aantal onttrekkingen is het totale waterbezwaar < 12.000 m<sup>3</sup> per onttrekking;
- De onttrekkingen >12.000 m<sup>3</sup> waterbezwaar (dus 30% van het aantal) draagt zorg voor circa 80% van het totale onttrokken waterbezwaar;
- Afvoerwijze:
  - Infiltratie/terugbrengen in de bodem relatief weinig / verwaarloosbaar;
  - Circa 70% op oppervlaktewater → circa 7.000.000 m<sup>3</sup>/jaar;
  - Circa 30% op riool → circa 3.000.000 m<sup>3</sup>/jaar. Hiervan is geen inzage welk deel via de hemelwaterriolering of via de vuilwaterriolering geloosd wordt.

De gegevens m.b.t. grondwateronttrekkingen worden door team Vergunningen bijgehouden in het Landelijk Grondwater Register (LGR). Alle onttrekkingen dienen gemeld te worden. Voor onttrekkingen boven 12.000 m<sup>3</sup> geldt een vergunningsplicht (conform afspraken met provincie Gelderland en Utrecht). Daarnaast komt het voor dat er structureel sprake is van grondwateronttrekkingen welke vervolgens worden geloosd. Periodiek wordt schriftelijk de werkelijke lozingen opgevraagd.

### Belastingverordening

In zowel de verordening zuiveringsheffing als in de verordening verontreinigingsheffing is geregeld dat ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan het zuiveren of het lozen op het oppervlaktewater een directe belasting wordt geheven (artikel 3 van de desbetreffende verordening).

De zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing zijn tijdvakheffingen. Dit houdt in dat de belastingschuld pas kan worden vastgesteld na afloop van het tijdvak. De belastingschuld wordt dan geacht te zijn ontstaan op het moment dat het tijdvak is geëindigd.

Uit beide verordeningen blijkt, dat er een soort "restcategorie" is, voor wat betreft de belastingplichtigen. Behoudens de afvoer of lozing vanuit woonruimten of bedrijfsruimten door de gebruikers van die ruimten, is degene die afvoert of degene die loost belastingplichtig. Indien duidelijk is wie heeft geloosd of afgevoerd, kan aan deze (rechts)persoon een aanslag worden opgelegd.

Veel bronneerders kiezen niet voor de voorkeursvariant om opgepompt water te infiltreren, maar lozen het water op de riolering of het oppervlaktewater. De Wet milieubeheer kent een voorkeursvariant dat afvalwater zo dicht mogelijk bij de bron weer in het milieu wordt gebracht.

Argument om niet voor infiltratie te kiezen zijn meestal van financiële aard, lozen op een watergang of riolering heeft financieel gezien voordelen. Vanuit milieu hygiënisch oogpunt is het terugbrengen in de bodem (infiltreren) van het onttrokken grondwater overigens het meest gewenst. Om dit te stimuleren paste de belastingdienst een vermindering op de verschuldigde grondwaterbelasting toe als men het onttrokken grondwater weer in de bodem infiltreert. Deze vorm van milieubelasting is op 1 januari 2012 afgeschaft.

### Belastingheffing

De aanslagoplegging en invordering wordt door het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT) uitgevoerd. De heffing vindt plaats volgens het door GBLT vastgestelde beleid "Besluit berekening zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing inzake bronningen en saneringen". In dit besluit is vastgesteld dat voor de betreffende lozing de klasse 1 van de tabel afvalwatercoëfficiënten (0,0010 v.e./ m<sup>3</sup>) wordt gehanteerd.

De houder van de inrichting (belanghebbende) is belastingplichtig en wordt door GBLT aangeslagen voor deze heffing.

De heffing wordt niet aan het waterschap zelf opgelegd. De belastingverordening zuiveringsheffing (artikel 3.6) en de belastingverordening verontreinigingsheffing (artikel 4.b) voorziet hier reeds in.

### Afstemming GBLT

De heffing en invordering van deze heffing vindt plaats bij GBLT. Conform de vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst (DVO) dient het waterschap de gegevens vóór 1 april volgend op het belastingjaar aan te leveren.

### Mogelijke opbrengsten bij verschillende keuzes

In onderstaande tabel staan de potentiële bruto opbrengsten op basis van verschillende keuzemogelijkheden uitgewerkt. Het is gebaseerd op de gegevens van voorgaande jaren en er zijn geen perceptiekosten in verrekend. Er is uitgegaan van de praktische ondergrens van 12.000 m<sup>3</sup> / jaar. Dit is de grens voor meten en registreren van onttrekkingen, welke in de praktijk geregistreerd worden. Wanneer die grens wordt verlaagd brengt dat veel administratieve last met zich mee (2,33 maal zoveel) tegen relatief lage meeropbrengsten (25%).

Onderstaand een indicatie van de opbrengst:

Heffing	Bruto opbrengst
Geen	€ 0
Lozing op riool	€ 100.000
Lozing op oppervlaktewater	€ 200.000
Beide lozingsroutes	€ 300.000

#### Aanslagoplegging voorgaande jaren

Conform artikel 11, derde en vierde lid, Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) is bepaald dat de bevoegdheid tot het vaststellen van de aanslag vervalt door verloop van drie jaren na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan. Indien voor het doen van aangifte uitstel is verleend, wordt deze termijn met de duur van dit uitstel verlengd.

Hierdoor is het dus mogelijk met terugwerkende kracht (3 jaren) deze heffing op te leggen. In het verleden is niet actief gecommuniceerd over de mogelijkheid dat het lozen van grondwateronttrekkingen belast zou worden conform de verordeningen. Het heffen van extra belasting is geen populaire beslissing. Zeker niet in de huidige tijd waarin alles duurder wordt en de waterschapslasten ook omhoog gaan (naast deze heffing). Om over de voorgaande jaren een aanslag op te leggen is vanuit communicatief oogpunt niet gewenst, maar de mogelijkheid om extra inkomsten te genereren wordt niet benut. Door zonder vooraankondiging de heffing over de voorgaande jaren te innen kan het beeld ontstaan van een onbetrouwbare overheid.

Voorgesteld wordt geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het heffen met terugwerkende kracht (3 jaren).

#### Ervaringen andere waterschappen

Er is navraag gedaan bij de ons omringende waterschappen naar de handelswijze bij hen. Gebleken is dat door de meeste waterschappen zuiveringsheffing, dan wel verontreinigingsheffing wordt geheven terzake van het lozen van grondwateronttrekkingen. Alleen Waterschap Velt en Vecht nog niet. Dit waterschap wacht met besluitvorming hierover op de beleidsharmonisatie welke per 1-1-2014 wordt doorgevoerd na de fusie met Waterschap Regge en Dinkel.

Waterschap Groot Salland hanteert een ondergrens voor de aanslag van minimaal € 750,--. Uitgaand van onze v.e.-prijs, zou dit een ondergrens van circa 17.500 m<sup>3</sup> betekenen.

Zuiderzeeland legt een zwaardere afvalwatercoëfficiënt (0,0016 v.e./ m<sup>3</sup>) op dan de andere waterschappen.

Rijn en IJssel heeft deze heffing ingevoerd met ingang van 1 januari 2013 en hebben het voornemen om een ondergrens van 3.000 m<sup>3</sup> (3 v.e.) te hanteren. Ook Waterschap Reest en Wieden heeft de heffing m.i.v. 1 januari 2013 ingevoerd en er loopt nog een discussie over het gebruik maken van een ondergrens.

#### Randvoorwaarden

De opbrengst van deze heffing kan fluctueren a.g.v. externe factoren zoals stoppen dan wel starten van grootschalige bouwactiviteiten.

In het geval een belastingplichtige geen lozingsgegevens verstrekt aan het waterschap kan GBLT zelf een aangifte versturen. Mocht belastingplichtige daar ook niet op reageren dan kan GBLT uiteindelijk ambtshalve de aanslag vaststellen.

#### **4. Uitgangspunten / eerdere besluiten**

- Verordening zuiveringsheffing Waterschap Vallei en Veluwe 2013 – AB-vergadering d.d. 2 januari 2013;
- Verordening verontreinigingsheffing Waterschap Vallei en Veluwe 2013 – AB-vergadering d.d. 2 januari 2013;

#### **5. Maatschappelijk draagvlak/MVO**

Het voorgestelde beleid sluit aan bij de maatschappelijke ontwikkelingen. Steeds meer wordt uitgegaan van het profijtbeginsel. Afwentelen van kosten op de overheid wordt daarbij vervangen door het belasten van de belanghebbende.

#### **6. Consequenties van de besluitvorming**

##### *6.1. Bestuurlijk/juridisch*

De heffingsverordening kent de mogelijkheid van het belasten van deze lozingen. Doordat we echter geruime tijd hieraan geen invulling hebben gegeven, is ook vanuit bestuurlijk-juridisch oogpunt goede communicatie van groot belang.

##### *6.2. Personeel en organisatie*

Door de afdeling Vergunningen en Handhaving wordt ingeschat dat met het invoeren van de heffing extra formatie benodigd is. De extra werkzaamheden hebben met name betrekking op de controles (handhaving) en de administratieve verwerking. Met ingang van begroting 2014 wordt een halve formatieplaats hiervoor opgenomen.

##### *6.3. Informatievoorziening*

Niet van toepassing.

##### *6.4. OR*

Niet van toepassing.

##### *6.5. Communicatie*

De introductie van deze voor ons waterschap nieuwe heffing vraagt om algemene informatie en om het zo direct mogelijk bedienen van specifieke doelgroepen rondom bouw en bronbemaling. Voor een goede introductie benutten we, naast onze eigen media en perscommunicatie ook onze partners gemeenten en GBLT.

#### **7. Standpunt subcommissie F.B.A.**

In de commissievergadering zijn een aantal vragen gesteld die door de portefeuillehouder zijn beantwoord. Verder is bekeken of wel de juiste terminologie is gebruikt m.b.t. heffing en belasting. Het voorstel is nogmaals beoordeeld en geconcludeerd is dat het voorstel hierop niet aangepast hoeft te worden. De commissie F.B.A. adviseert conform voorstel.

**8. Ondertekening**

Dijkgraaf en Heemraden,



mr. G.P. Dalhuisen  
secretaris



drs. T. Klip-Martin  
dijkgraaf

**9. Besluit Bestuur**

Akkoord conform voorstel.  
26.6.2013